

«Samarbeidskirkene og salme- sangen» – aktuell rapport fra 10 misjonsfelter

AV TORMOD WASBØ

I august 1987 arrangerte «Internationale Arbeitsgemeinschaft für Hymnologie» en konferanse i Lund, Sverige med tittelen: «Proclamatio evangelii et hymnodia». Konferansen behandlet ulike aspekter innenfor temaet misjon og hymnologi: misjonsaspektet innenfor salmebøkene, salmenes plass i misjonsvirksomheten i fremmede land, og misjonskirkenes egen salmediktning.

For å gjøre et forsøk på å få en samlet oversikt over situasjonen i de kirker som norsk misjon har samarbeid med, ble det i 1985 sendt en henvendelse til Det norske Misjonsselskap, Den norske Santalmisjon og Norsk Luthersk Misjonssamband. I 1986 ble det tatt muntlig kontakt med Den norske Israelmisjon, med bakgrunn i en melding om at menighetene i Haifa og Tel Aviv har fått ny liturgi. «Liturgien inneholder mange av de nye hebraiske sangene som med sin friskhet har beriket mange evangeliske menigheter i Israel». Besvarelsene er kommet fra utsendinger fra Det norske Misjonsselskap, og fra Santalmisjonen. I alt foreligger det 10 besvarelser som gir et visst innblikk i den aktuelle situasjon.

I det følgende vil vi ta opp 9 spørsmål som kaster lys over vårt tema.

Spørsmål 1

I hvilken utstrekning brukes det i gudstjeneste og menighetsliv salmer som er oppstått enten i lokalkirken eller i lokalmenighetene?

a) skrevet av innfødte kristne, b) skrevet av misjonærer.

THAILAND: Tradisjonelt har man brukt salmetekster og melodier som er oversatt og overtatt fra utlandet. Misjonærene har tatt dem med seg. I dag er man imidlertid blitt mer opptatt av thaitekster og thai-musikk. De nye sangene synges oftest utenom menighetens hovedgudstjeneste, og brukes gjerne før selve guds-

tjenesten begynner. Det nevnes ikke noe om hva innfødte kristne skriver av nytt stoff, heller ikke hva dagens misjonærer lager.

TAIWAN: 10% av salmene i salmeboken er av kinesisk opprinnelse, enten både i tekst og tone eller bare en av delene. Det er noe uklart hvor mye de brukes i forhold til de øvrige salmene. Noen prester har som prinsipp å sette opp minst én kinesisk salme for hver høymesse.

Så godt som ingen salmer er skrevet av misjonærer på kinesisk som originalspråk, men i de fleste oversettelser har misjonærer medvirket.

HONG KONG: I gudstjenestene brukes det forholdsvis lite salmer som er oppstått i lokalkirken. De få som er skrevet, har innfødte forfattere. Misjonærer har skrevet få.

CURTIBA (BRASIL): I noen tilfeller har ungdom skrevet eller oversatt sanger. Disse er neppe å forstå som salmer i tradisjonell forstand, snarere er det «døgnfluer» som hører hjemme i enkle møter enn i gudstjenestesammenheng. Misjonærene har oversatt enkle norske sanger som er blitt sunget over en kortere eller lengre periode.

ECUADOR: Salmer og sanger som er oppstått i lokalkirken blir foretrukket. Det brukes nesten bare sanger skrevet av innfødte kristne.

BANGLADESH: Den lutherske kirke blant santalene i Bangladesh (BNELC) bruker sangboken fra «moderkirken» i India (NELC). Den har 539 salmer og sanger. Ca. 15% er skrevet av innfødte kristne, ca. 25% er skrevet av misjonærer. Resten er oversettelser av både innfødte og misjonærer.

THE SANTAL MISSION OF THE NORTHERN CHURCHES: Salmesangen har en bred plass både i menighetslivet generelt og i gudstjenestene. Salmer skrevet av misjonærer brukes ofte, men både i landsbymenighetene og på landsbygda foretrekker man nasjonale melodier, da de vestlige melodiene faller vanskelig å synge.

MADAGASKAR: Ny fellesprotestantisk sangbok for den lutherske kirke og for sammenslutningen av protestantiske kirker ble utarbeidet i midten av 1970-årene. Stort sett ble den felles gassiske salmeskatt da samlet og ordnet, og av 819 salmer er 344 av gassisk opprinnelse. Madagaskar har flere kjente salmediktere som hver for seg har skrevet mange salmer. Det finnes også en del religiøse folkesanger. En stor del av salmene er skrevet av norske og engelske misjonærer, og en del er oversatt.

JAPAN: To salmebøker er i bruk i Kinki-kirken. Den ene (gamle) brukes av flere store kirkesamfunn. Her er stort sett amerikansk-engelsk tradisjon som dominerer. Antall japanske nummer er forholdvis høyt: 47 av 548. Antallet japanske melodier er noe lavere. Den litterære kvaliteten sies å være god.

Den andre salmeboken, kirkesalmeboken – Kyokai sambika – (luthersk) er blitt til som en nødløsning. Opprinnelig håpet en å få inn en del nye nummer i den gamle salmeboken, ikke minst fra tysk og skandinavisk tradisjon. Dette prosjektet mislyktes og det lutherske forlaget fant å måtte utgi en egen luthersk salmebok. (1974: 502 nummer, 30 norske, 10 svenske, 20 danske og 20 japanske.) En ville gjerne hatt inn flere japanske, men copyright-forhold gjorde dette umulig. Etter sigende står den litterære kvalitet tilbake i forhold til den «gamle».

Det er ingen ens praksis i Kinki-kirken når det gjelder bruk av salmebok. I mange menigheter brukes bare kirke-salmeboken. Det synes å være der hvor det er misjonærer. I noen menigheter brukes bare den «gamle». De brukes også ved siden av hverandre, med overvekt på bruk av den gamle. Det henger sammen med at denne boken er best kjent og mest utbredt.

Et lite antall japanske salmer brukes ganske ofte. Men også disse har et umiskjennelig vestlig preg, da japanske komponister har fulgt vestlig tradisjon. Salmer med typisk japansk stemning er få og brukes sjelden. En nyttårssalme av japansk opprinnelse er ganske populær, men melodiføringen er absolutt ikke japansk.

Innenfor Kinki-kirken er det ikke noe musikalsk eller litterært miljø. Det er ingen salmeforfattere eller komponister. Så vidt vites er dette også forholdet innen de andre lutherske kirkene. Norske misjonærer har ikke skrevet eller oversatt salmer. Noen har vært med i oversettelsesprosessen av de 20 norske salmene som finnes i Kyokai-sambika.

KAMERUN: Ved de franske gudstjenestene brukes salmeboken «*Sur les ailes de la foi*». Denne er utgitt av Institut Biblique. I forordet heter det at et stort antall kirker som bruker fransk som språk, har antatt denne salmeboken som offisiell salmebok til bruk i sine gudstjenester.

Ved gudstjenester som foregår på andre språk, brukes sang/salmebøker som er trykt på vedkommende språk. I Bankim brukes «Tikarsangboka».

Kamerun har over 200 etniske grupper, og innenfor området til

den evangelisk lutherske kirken er over 40 språk representert. Ofte foregår gudstjenesten på fransk, med oversettelse til det lokale språk. Dette er bakgrunnen for at det også finnes salmebøker på en rekke språk. Det finnes mye genuint afrikansk stoff.

Spørsmål 2

I hvilken grad får nyskrevne salmer plass i gudstjeneste og menighetsliv?

THAILAND: Nytt stoff trenger tid på å utprøves før det får plass i selve gudstjenesten.

TAIWAN: Det foreligger massevis av nye kristne ungdomssanger. De blir imidlertid lite brukt i gudstjenesten – bortsett fra at de kan bli benyttet som kor/gruppesang – men de synges mye på ungdomsmøter og på leirer. I ungdomssammenhenger brukes salmeboken overhodet ikke.

HONG KONG: Nyskrevne salmer blir svært lite brukt til gudstjeneste, de finner sin plass i andre sammenhenger, for eksempel på ungdomsmøter.

CURTIBA: I den nye salmeboka «*Hinos do povo de Deus*» finnes det noen salmer fra 1960–70-årene som er skrevet av brasilianere. De to mest kjente forfattere er pastor Lindolfo Weingartner, og pastor Frank Graf (melodi).

ECUADOR: Nyskrevne salmer blir tatt inn i gudstjenestelivet i noen grad.

BANGLADESH: Det finnes ikke nyskrevne salmer i BNELC. Noen småsanger skrevet av misjonærer brukes i søndagsskolen og andre møtesamvær.

THE SANTAL MISSION OF THE NORTHERN CHURCHES: Nyskrevne salmer brukes i gudstjenesten, men vanligvis som sang av egne grupper.

MADAGASKAR: Nye salmer blir gjerne skapt ved jubiléer, ved store ungdomssamlinger eller ved spesielle anledninger. Disse blir brukt i stor utstrekning og kommer etterhvert med ved salmebokredigeringer. Slike nye salmer har både ny tekst og ny melodi. Et eksempel på en ny salme skapt ved en spesiell anledning er «Jesuso irery ihany» (Jesus, ja han alene) som ble skrevet av Ratovondrahety til 100-års jubiléet for den gassisk-lutherske kirke. Den er mye brukt.

I tillegg til de mer seriøse salmene har den gassisk-lutherske

kirke en rik skatt av lettere ungdomssanger. Sangkor er grunnpilarer i kirkens ungdomsarbeid og har stor betydning. Her kommer lokale elementer til uttrykk både i tekst og melodi, men påvirkningen utenfra kan også merkes i denne type sang.

I de senere år har kirkelig korsang fått mer preg av europeiske, klassiske harmoniseringer med mindre utpreget rytme. Dette er kanskje mest tilfelle i de større byene.

JAPAN: Det skjer svært lite på salmefornyelsesfronten. Man bruker bare de salmer som står i salmeboken.

KAMERUN: Nye salmer blir tatt inn i nye utgaver av lokale salmebøker. Korsang har en svært sentral plass i gudstjenesten, og der brukes i hovedsak lokale salmer og sanger, men også en del med engelsk og fransk bakgrunn.

Spørsmål 3

Hva er det som hindrer bruk av nyskrevne tekster og melodier?

THAILAND: Det gjør seg gjeldende en allmenn treghet overfor nytt stoff. Imidlertid er det nylig gitt ut en salmebok i Church of Christ in Thailand som introduserer flere lokale salmer. Denne bokens særpreg er at den har flere thai-produserte salmer enn tidligere bøker.

TAIWAN: Den vesentligste hindring for å ta i bruk noe som helst nytt i gudstjenesten er prestenes konservatisme – det være seg tekster, toner eller liturgiske variasjoner. Mange har sine standard-salmer, og i de fleste tilfeller er utvalget begrenset.

HONG KONG: I gudstjenestesammenheng brukes bare salmeboken, og de nye salmene er ikke anvendbare i den forbindelse.

CURTIBA: Det største problemet er at det skrives lite nytt, og skal nye sanger ha en sjanse til å overleve, må de komme med i en sangbok. De tradisjonelle menighetene foretrekker salmer av gammel tysk, luthersk tradisjon.

ECUADOR: Kitsjuakirken har en sangbok med 330 sanger, og opplever nok ikke så stort behov for nye salmer enda.

BANGLADESH: Her er ingen nyskrevne tekster eller melodier.

THE SANTAL MISSION OF THE NORTHERN CHURCHES: Det er ikke noe til hinder for å ta i bruk nyskrevne tekster eller melodier. Men det tar tid å lære dem og bli vant med dem. I søndagens gudstjeneste brukes ikke nyskrevne sanger, de finner sin plass i de uformelle samlingene.

MADAGASKAR: Det skulle ikke være noe til hinder for bruk av nyskrevne tekster og melodier. Men forutsetningen er at de overlever «prøvetiden» før de kommer med ved en normal salmebok-redigering, eller -tilføyelse.

JAPAN: Kirken har ikke noe litterært eller musikalsk miljø, derfor finnes her hverken salmeforfattere eller komponister.

KAMERUN: Spørsmålet er ikke besvart direkte, men det påpekes at nye melodier ofte blir lite godt sunget fordi melodiene ligger noe fjernt fra afrikansk musikk.

Spørsmål 4

Dersom kirken/menigheten har faste regler eller prosedyre for godkjenning av ny salme, hvordan praktiseres disse?

THAILAND: I Lutheran Mission in Thailand har Liturgikomiteén fått i oppdrag å evaluere salmebøker som finnes i kirkens menigheter. Det gjelder 3 bøker.

TAIWAN: Det finnes ingen faste regler eller prosedyrer for godkjenning av nye salmer. Men da Truth Lutheran Church i Taipei laget sin egen salmebok, gikk det slik til: «The board of deacons» la fram et ønske om å kunne bruke en del mer populære religiøse sanger i gudstjenesten. Alle menighetslemmer ble oppfordret til å sende inn forslag, noe som også skjedde. En komité ble nedsatt. I denne satt også menighetens prester. De valgte ut 130 sanger som ble samlet i en bok ved siden av den store salmeboken. Av den grunn finnes det noen dubletter. Men de aller fleste sangene i den nye boken er helt nye, eller av en mer populær genre enn det som fantes fra før.

HONG KONG: Regler for at nye salmer skal godkjennes er at de skal a) ha et budskap, b) være sanne teologisk sett, c) ha en god sangbar melodi.

CURTIBA: Kirken ble dannet i 1968. I 1976 kom salmeboken. Ny salmebok må godkjennes av kirkerådet (Conselho Diretor). Vanlige sanghefter trenger ingen prosedyre. Den som har penger og lyst kan utgi sanghefte.

Menighetene er ikke pliktige til å bruke kirkens egen salmebok selv om det er mest vanlig. Det er opp til hver prest/menighetsråd hva de vil bruke som sang/salmebok. Menigheter kan godt bruke vanlige sanghefter ved gudstjenestene.

ECUADOR: De eneste regler er at tekstene skal være bibelske og evangeliske i sitt innhold.

BANGLADESH og THE SANTAL MISSION OF THE NORTHERN CHURCHES: Ingen regler eller prosedyrer.

MADAGASKAR: Det finnes i den gassisk-lutherske kirke en salmebokkomité.

JAPAN og KAMERUN besvarer ikke spørsmålet direkte.

Spørsmål 5

Hvilken status har salmer skrevet av innfødte kristne? Hvilken status har salmer skrevet av misjonærer? Hvilken status har oversettelser?

THAILAND: Misjonærer svarer at en salme skrevet på thai har større status enn en salme som er oversatt av en misjonær. Til nå er nesten alt stoff i salmebøkene oversettelser, og det er i denne form blitt en del av det kristne livet i Thailand.

TAIWAN: Det synes ikke å være noen forskjell i status mellom de tre gruppene. Men uten tvil er oversettelsene mest brukt. Gospel- og vekkelsessanger av amerikansk opprinnelse med smektende melodier er mest i bruk. Noen salmer av kinesisk opprinnelse, skrevet av kjente lutherske kirkeledere, f.eks. Wu Ming Chieh, står høyt i kurs.

Ellers er det å si at den kinesisk som er brukt i mange av salmene er litterær og lærd i stil, og uttrykker seg på en måte som er gammelmodig, og dermed blir tungt tilgjengelig. Noen ganger virker det rett og slett pussig på moderne kinesere.

En del av de kinesiske melodiene er messe-toner fra buddhistiske eller konfusianske templer, noe som gjør at mange kristne stiller seg avvisende til bruken av dem. Andre melodier er sekulære vise-melodier som i sin tid var populære, og derfor bringer med seg assosiasjoner til de opprinnelige tekstene, og kaller på latteren hos dem som kjenner de opprinnelige visene. På grunn av salmebokkomitéens uttalte program: at salmeboken skulle inneholde minst 10% kinesiske salmer, er det nok tatt med noen som ikke holder mål.

HONG KONG: Gode salmer er universelle, og der er ingen statusforskjell slik.

I Hong Kong er det arbeid i gang for å revidere salmeboken. Det skjer i samarbeid med de andre lutherske kirker i Asia. Den gamle salmeboken som er i bruk, kommer fortsatt til å være i bruk en tid framover. De fleste salmene har vestlig opprinnelse både med

hensyn til tekst og melodi. De er hentet fra tysk, engelsk og skandinavisk salmetradisjon. Salmer skrevet av kinesere er forholdsvis gamle, og er ikke skrevet i Hong Kong. Salmeboken har 600 salmer, men bare 100–200 er i aktiv bruk. Det er grunnen til at tilfeldighetene synes å råde når det gjelder innlæringen og bruken. Det finnes menighetsledere og medlemmer som foretrekker kinesiske melodier på fem-tone skalaen. Den brukes forholdsvis mye.

Salmebokkomitéen har plukket ut 300 salmer fra den gamle salmeboken som de mener bør være med i en ny bok. Menighetene er engasjert gjennom oppfordring til enten å plukke ut flere salmer eller komme med forslag til nye. Det er beregnet at en ny salmebok skal inneholde i alt 450 nummer. Det er lagt vinn på å få med flere barne- og ungdomssanger. Der er færre dåpssalmer enn i den norske salmeboken. Ettersom hverken Kristi himmelfartsdag eller Skjærtorsdag er offentlige fridager i Hong Kong, viser dette igjen i at få salmer reflekterer disse dagene.

Komitéen har oppfordret folk til å skrive nye salmer, og lage nye melodier. Ca. 50 svar kom inn, men det er usikkert om noen av dem vil komme med.

De kinesiske kirkene står i et spenningsforhold mellom gamle og nye salmer. Det dreier seg om spenningen mellom dialekt og skriftspråk. Den gamle kinesiske sangen med sin fem-tone skala er de eldre mest fortrolig med. Men selv de har ulike måter å synge på. De unge i Hong Kong er så vant med innflytelsen fra alt som er vestlig, både i språk, levesett og tankegang, at i denne blandingen av øst og vest ser det vestlige ut til å gå av med seieren når det er snakk om musikk.

Språk og salmediktning kunne være tema for seg. Kantonesisk er dialekten, mens skriftspråket er mandarin. Uttalen er nokså forskjellig. Derfor kan man høre sang med kantonesisk og mandarin uttale på samme tid. Eldre synger ofte mandarin fordi de er innlandskinesere. De unge bruker kantonesisk som er naturlig for dem som er vokst opp i Hong Kong. Og det forekommer at man forsøker å skrive kristne sanger og salmer på denne dialekten. Disse faller i god smak hos de unge, men man frykter for at de ikke vinner fram i den større sammenhengen som en salmebok er. Det antas at nye salmer vil bli skrevet på mandarin i framtiden fordi det legges stor vekt på mandarin i språkopplæringen.

CURTIBA: Jevnt over tenker ikke folk på hvor sangen kommer fra, selv om tyske tradisjonssalmer er mest vanlig. Men en kan

merke at sanger som er skrevet av brasilianere ofte blir presentert med: «Dette er en av våre salmer». Det blir sagt med glede og stolthet.

ECUADOR: Salmer skrevet av innfødte har høyest status.

BANGLADESH: Mange av santalmelodiene er glemt blant santalene i Bangladesh. Hadde melodiene vært kjent, ville salmer skrevet av innfødte kristne blitt mye brukt. Et fåtall av santalsangene synges under gudstjenestene.

Det synes ikke som det spiller noen rolle hvem som har skrevet teksten, melodien avgjør det hele. Er melodien kjent, synges sanger både av innfødte og misjonærer uten at noen tenker på det. Oversettelsene utgjør vel 80% av sangene i gudstjenesten.

THE SANTAL MISSION OF THE NORTHERN CHURCHES: Salmer skrevet av innfødte har egne melodier, og de brukes. Pionérmisjonærene skrev salmer på santalmelodier. (Cfr. artikkel av Johannes Gausdal i *Norvegia Sacra* 1938: «Skrefsrud og Bodding som santalske salmediktere» s. 1–26.)

JAPAN og KAMERUN har ikke direkte besvart spørsmålet.

Spørsmål 6

Har salmer skrevet av infødte kristne fortrinn i menighetens bevissthet framfor oversettelser?

Av besvarelsene til dette spørsmålet, tar vi med følgende:

TAIWAN: Det virker ikke som om salmer skrevet av kinesere har noen fortrinn i menighetens bevissthet framfor oversettelser. Tvertimot er det heller en tendens til å forakte sitt eget (d.v.s. kinesiske melodier, instrumenter, arkitektur, tekstiler, motiver) i gudstjenestlig sammenheng. Og tilsvarende setter man mer pris på det som er hentet fra Vesten, og som blir oppfattet som tradisjonelt «kristelig».

CURTIBA: Vanligvis blir «utenlandske» salmer sunget i menighetene. Og jo mer tradisjonelle menighetene er, desto mer bevisste er de på å synge tyske, europeiske sanger. I nyere menigheter foretrekker en sanger som er lettere å synge.

ECUADOR: Oversatte salmer med melodier fra andre land og miljøer brukes svært lite. Et unntak: «Vår Gud han er så fast en borg».

Spørsmål 7

Bruker man kjent melodistoff som underlag for nye salmetekster? Er det skrevet nytt melodistoff?

THAILAND: Så og si alt er direkte oversatt og overtatt, både den utenlandske melodi og tekst. Men det legges i dag vekt på produksjon av thai-melodier og tekster.

TAIWAN: Bare i liten grad blir kjent melodistoff brukt til helt nye tekster. De nye tekstene får som regel også nye melodier, begge deler ofte skrevet av samme person, og ikke så helt ulikt det som er blitt laget av kristne viser i Norge det siste 10-året. Men noen er mer preget av den sekulære kinesiske visesang og populærmelodier eller av amerikanske «bibelvers-toner».

HONG KONG: Delvis brukes kjent melodistoff for nye tekster. Det synges bibelvers på folketonen, men når slike brukes, velger man folketonen knyttet til en «nøytral» tekst.

ECUADOR: I stor grad brukes kjent melodistoff med rot i indianermusikken. Det blir også laget nye melodier, men stilen er den samme som for den tradisjonelle sangen og musikken (andinsk folkemusikk).

MADAGASKAR: Tidligere ble importert melodistoff brukt til nye gassiske tekster, men både tidligere, og særlig i de senere år er nye, gassiske melodier foretrukket.

Spørsmål 8

Hva slags instrumenter brukes i gudstjenestesammenheng? Er det instrumenter man ikke kan bruke? I så fall hvilke? Hvorfor?

THAILAND: I de lutherske menighetene brukes piano, gitar, elektronisk orgel. Det varierer fra menighet til menighet.

TAIWAN: I svært mange kirker brukes utelukkende piano. Tidligere var de små hus-harmoniene nesten enerådende, men de er nå utrangert de fleste steder. I en del større menigheter har de også anskaffet seg et elektronisk orgel (og flygel istedet for piano), hvis ikke begge deler blir brukt samtidig. Det er gjerne slik i de lutherske kirkene at man bruker orgelet til menighetssangen, og pianoet til å akkompagnere grupper/kor. Det er ikke kjent at det finnes instrumenter som ikke kan brukes i kristen sammenheng ifølge dagens kristnes tankegang.

HONG HONG: Orgel og piano er i bruk, delvis gitar. Særegne kinesiske instrumenter blir ikke brukt ved gudstjenesten.

CURTIBA: Det brukes små harmonier. I nyere menigheter blir det ofte brukt gitar.

ECUADOR: Først og fremst brukes gitaren, men også kenafløyte, «charango», tromme og tamburin. Unntaksvis også fiolin og trekkspill.

BANGLADESH: Det brukes ingen instrumenter. I uformelle møter hender det at man bruker harmonium, tamburin eller andre rytmeinstrumenter. Man bruker ikke de store trommene. De er nær knyttet til hedenskapets fester og ofringer.

THE SANTAL MISSION OF THE NORTHERN CHURCHES: Det synges uten ledsagelse av musikk, bortsett fra i enkelte tilfelle, når ungdom synger til gitarakkompagnement. Trommer aksepteres ikke.

MADAGASKAR: Orgelet (harmonium) er hovedinstrument. Tidligere var det en viss motvilje mot «profane» instrumenter, men dette synes å være avtagende. Gitar, fiolin, fløyte og trekkspill blir akseptert, selv om ikke alle liker trekkspillet. Trommer synes å være blant de instrumenter man forbinder med profan og hedensk bruk.

JAPAN: Hver kirke har et orgel, mange steder elektronisk. Pipeorgel finnes bare i noen få kirker i Japan. Det er altfor kostbart for vanlige menigheter.

KAMERUN: Trommen er det sentrale instrument i gudstjenesten, men ellers en rekke hjemmelagde rytmeinstrumenter.

Spørsmål 9

Er det særlige tider på kirkeåret som inspirerer lokal salmediktning?

THAILAND: Tradisjonelt sett legges det liten vekt på kirkeåret innen de reformerte kirkene. Men den lutherske kirke har innført tekstrekker, og med bakgrunn i norsk kirkebakgrunn forsøkes det å markere en sterkere kirkeårs-bevissthet i menighetene.

TAIWAN: Ingen årstider peker seg ut som mer yndet når det gjelder kinesiske salmer. Det kan henge sammen med at kirkeårs-bevisstheten er meget svak i de fleste menigheter.

BANGLADESH: Jul og påske.

Oppsummering

Hva leser man ut av en slik rapport? Den forteller om en felles trend innenfor alle kirkene: at man ønsker å stå i en kontekst med alle de øvrige lutherske kirkene, samtidig som man til en viss grad har behov for å finne en egen måte å gi uttrykk for trosopplevelser og troserfaringer på. En «lokal» uttrykksmåte blir som en slags egen dialekt. Noen steder er man tydeligvis meget bevisst på sitt lutherske opphav, slik at eldre tysk salmediktning har status. Det er selve salmearven man tar vare på og verner om. Det fører med seg at man ikke ser med samme vennlighet på egne lokale eller nasjonale salmediktere og komponister.

Innen alle grener av kirkelivet er man også influert av moderne musikkuttrykksmåter, og står overfor et krav, et press om å skrive nytt, eller tilpasse seg nyere rytmer. Noen steder er det tydeligere og mer framtreddende, mens det ennå mange steder ikke har den samme aktualitet. Det virker som Ecuador går en annen vei i denne sammenhengen både med hensyn til tekster og bruken av lokale instrumenter i stedegengjøringen av kirken og det kristne budskapet.

Det ser ut for at også misjonskirkene er fanget inn av at den allmenne liturgiske bevegelse som er gått over verdenskirkene. Det finnes en fornyet oppmerksomhet omkring salmen som et aktuelt uttrykksmiddel for vår tid. Misjonærene som kulturbærere og kulturformidlere blir i denne sammenhengen også formidlere av samtidsforståelsen og opplevelsen av sine personlige erfaringer. Men i langt mindre grad enn tidligere preger dagens misjonsutsendinger lokalkirkene. Det ser ut for at internasjonal kommunikasjon og media vil få en stadig mer innflytelse. Dette vil avhenge av i hvor stor grad kirkene er delaktige i det kommunikative verdenssamfunnet, og i hvilken grad åndsstrømninger med sine sanglige uttrykksformer får anledning til å fargelegge en misjonskirkes liv. Samtidig må vi ha i tankene at ekumeniske strømninger i tidens løp også har ført med seg en opplevelse av at salmer og sanger er felleskristent gods. Nettopp fellesskapet i sangen har vært en plogspiss i arbeidet for kristen enhet.

Tendensen har hittil vært at salmediktningen er oppstått i hjemlandskirkene, og er blitt en del av de unge kirkers nære hverdag. Og selv om nye salmer er oppstått under nye himmelstrøk, har de sjeldnere funnet veien fra misjonskirkene til sendekirkene.

Kilder:

Hong Kong: Marie Sandstad
Kamerun: Norodd Stavenjord
Japan: Tor Jørgensen
Madagaskar: Magne Smørdal
The Santal Mission of the Northern Churches: Naomi Torkelsen
Bangladesh: Sølve Næss-Holm og Marta Irene Eriksrød
Ecuador: Kai Stoveland
Brasil (Curtiba): Inger Øybakk
Taiwan: Helge Fløttum Høen
Thailand: Christopher Woic

**The Cooperating Churches and the Use of Hymns.
Actual Report from 11 Mission Fields**

In August 1987 a conference was held in Lund, Sweden, arranged by «Die internationale Arbeitsgemeinschaft für Hymnologie». The title of the conference was «Proclamatio Evangelii et Hymnodia», proclaiming the Gospel through the Hymns. Aspects on hymnology in a missionary context were discussed, and papers on various items were presented to an international, ecumenical audience.

This article in Norwegian, together with another article in English by the same author, edited in the conference papers, were presented at the conference as a Norwegian contribution.

9 questions were presented to 11 missionaries, serving in an Evangelical Lutheran Church, co-operating with Norwegian Missionary Societies. The questions are focused on ancient and new hymns, what status newly written hymns have in the local congregation or in the Church as a whole. Who are the writers? Missionaries or local people? Are there local composers? What influence have modern communication on the compilation of new Hymn Books?

The answers reveal a great deal of variety. However a common tendency is that the ancient Hymns coming with the pioneer missionaries from Western Europe still have the highest status. The hymns are mostly translations of highly valued Hymn inheritance, thus made available for new groups. Local influence on music, the accepted instruments to be used in the service, and the question of conservatism or openness for new texts will depend on various conditions, partly due to the cultural environment of the churches, and partly due to the tradition of the local church and her links back to Europe.

It seems that the answers coming from Ecuador shows another tendency. Texts and music reflect a conscious and aimed way of thinking in the missionary work. The Gospel, the biblical texts, are presented in the simplest, possible way by the use of local musical setting. This way of using local, national, folk-music-based tunes is well known from other

parts of the world as well. But in this case it seems to be the superior, leading idea. A similar way of presenting the Christian message to the masses is witnessed in modern communication through radio and TV. Well known through the Jesus-people of the 1960's, and the charismatic groups of the 1970/80's.

Looking into the Hymn Books of the co-operating churches, the local writers and composers are few. Hymns are imported. Both text and tunes. What about export? In the new Hymn Book of the Church of Norway from 1985, the influence of the universal church seems to be limited to linguistic areas: Scandinavia and English-speaking/singing churches. The import from Africa and Asia is microscopic. A hymn with text and music from Tanzania, a melody from China, a melody from the Zulu-church, a text from the martyrperiod of Madagascar before 1860 accompanied by a melody which is originally an English tune being totally changed.

Communicating the Gospel, the churches are constantly working with the hymns, both ancient and modern. Especially in periods of spiritual renewal and revivals the need of revisions will be on the agenda of the churches.

The work with Christian poetry, hymns, sacred songs, the different styles of music, has to be seen as a stream within the worldwide ecumenical liturgical movement. Not limited to the Reformation churches, but as a common task and challenge to the «Holy, Catholic Church» as a whole.